

WHO:s rekommendationer har redan införts i Sverige

Text: Saara Ketola, specialist i ortopedi och traumatologi, sakkunnigläkare inom ledproteskirurgi, biträdande överläkare, patientsäkerhetsdirektör, Ledprotessjukhuset Coxa

Under hösten preciserade WHO sin Global Patient Safety Action Plan för 2021–2030. Målet är att styra och understödja de praktiska arbetsmodeller som utformas i olika länder och vid olika enheter.

WHO:s konkreta riktmärken:

1. **Ställ in** dig på att all skada som kan undvikas ska undvikas både i planeringen och verksamheten inom all hälso- och sjukvård.
2. **Utveckla** tillförlitliga hälso- och sjukvårdssystem och organisationer som skyddar patienterna från negativa händelser inom vården varje dag.
3. **Säkerställ** att alla kliniska processer är säkra.
4. **Engagera** patienterna och deras familjer i samarbetet för en säkrare hälso- och sjukvård.
5. **Utbilda** och uppmana vårdpersonalen att utnyttja sin kunskap och yrkeskompetens vid planeringen och utförandet av säkra vårdprocesser.
6. **Säkerställ** att kunskapen och kompetensen ökar kontinuerligt och utnyttja den för att undvika och lindra skador och fel samt för att kontinuerligt förbättra säkerheten inom hälso- och sjukvården.
7. **Skapa och upprätthåll** sektorsövergripande och multinationellt samarbete som stöder och förbättrar patientsäkerheten och vårdkvaliteten.

I Sverige har WHO:s mål redan överförs i praktiken på nationell nivå. Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024 är indelad i fokusområden, som i sin tur är indelade i nationella, regionala och lokala åtgärder.

Global Patient Safety Action Plan 2021–2030 kan laddas ner och läsas på adressen <https://www.who.int/publications/item/9789240032705>

Sveriges handlingsplan för patientsäkerhetsstrategi Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024 Agera för säker vård kan laddas ner och läsas på adressen <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-1-6564.pdf>

I Sveriges handlingsplan betonas medvetenhet om patientsäkerhet

Förhoppningen är att experter på patientsäkerhet ska utbilda personal på alla nivåer i ett patientsäkert tänk. Ledningen inom hälso- och sjukvården bör förbinda sig att arbeta för bättre patientsäkerhet och därmed möjliggöra ett högkvalitativt arbete i en trygg och säker omgivning.

I Sverige har man för avsikt att satsa på forskning om patientsäkerhet både inom uppföljningen och inom utvecklingen av verksamheten. Målet är att använda resurser också på nya verktyg och på metoder för att utföra och övervaka arbetet. Man satsar också på att främja digitaliseringen av hälso- och sjukvården på ett säkert och användarvänligt sätt. Nationellt samarbete betonas i utvecklingen och verkställandet.

Klienten och patienten med i samarbetet

Vi tänker ofta att patient- och klientsäkerheten utvecklas bara vid resursstarka stora institutioner. Högklassigt utvecklingsarbete utförs emellertid också vid små enheter. I vårdpraxisen är det därför viktigt att ta hänsyn till lokala arbetskulturer och traditioner. Åtgärderna bör passa vårdenhetens karaktär, bakgrund och kultur. Även med små resurser kan man uppnå goda resultat.

Säkerheten kan förbättras både via vetenskaplig kompetens och via erfarenhet. Eftersom social- och hälsovården är en tjänst, bör den produceras och utvecklas i samarbete med dess mottagare. Patienter och klienter bör ses som samarbetspartner och bör inkluderas såväl i beslutsfattandet som i planeringen och utförandet av vården. ○

